

مكتب الدعوة والإرشاد بالمعذر وأم الحمام

الشرك

باللغة الهوسا

الشرك

أنواعه وأقسامه

SHIRKA

NAU'O'INTA DA RABE-RABENTA.

FASSARA
ALIYU MUHAMMAD SADISU
DUBAWA
ATTAHIRU BILADIKKO

ترجمة
علي محمد سادس
مراجعة
الطاهر بلا ديكو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الشرك

أنواعه وأقسامه

SHIRKA

NAU'O'INTA DA RABE-RABENTA.

Mai Fassarawa:

Aliyu Muhammad Sadisu

Da sunan Allah mai yawan rahama mai yawan jinkai.

Ma'anar shirka:

Shirka ita ce kudurce cewa Allah yana da abokin tarayya a zatinsa ko a siffofinsa ko a Allantakarsa ko a bautarsa ko kuma a mulkinsa. Da wannan ne shirka take kishiya ga tauhidi kai-tsaye, kamar yadda kafirci yake kishiya ga imani.

Nau'o'in shirka

Shirka ta kasu kashi biyu:-

- **Babbar shirka**; ita ce karkatar da wani abu daga cikin abubuwan da suke sun kebanci Allah a karkatar da su ga wanin Allah, wannan nau'in kuma shi ke tabbatar da tabbatuwa a wuta, kuma shi ke fitar da mutum daga musulunci.

Daga cikin nau'o'inta Allah ya tsaremu.

1. Shirka a Addu'a:- ita ce kiran wanin Allah cikin Annabawa da waliyyai a wurin neman arziki ko neman waraka daga rashin lafiya ko ma dai wanin haka, Allah madaukakin sarki yana cewa:

﴿ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٦﴾ يونس: ١٠٦ ﴾

Ma'ana: “Kada ka kira wani koma bayan Allah wanda ba zai amfanar da kai ba, kuma ba zai cutar da kai ba, to idan ka yi haka to lallai kai kana daga cikin azzalumai”. Suratu Yunus, aya ta: 106. Azzalumai kuwa su ne: mushrikai.

2. Shirka a niyyah da kuma nufi. Ita ce; mutum ya yi niyya da nufin cewa ayyukansa ga wanin Allah ne a dunkule da kuma a fayyace, wannan kuma ita ce shirka a kudurin zuci. Allah madaukakin sarki yana cewa:

﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَبَعُوا فِيهَا وَبَطُلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ هود: ١٥ - ١٦ ﴾

Ma'ana: “Duk wanda ya kasance yana nufin rayuwar duniya da kuma adonta za mu cika musu ayyukansu a cikinta (duniyar) su kuma ba za'a taba rage musu a cikinta ba (duniyar). Wadannan su ne wadanda ba su da komai a lahira sai dai wuta, kuma duk abin da suka aikata a cikinta (duniyar) ya lalace, kuma batacce ne duk abin da suka kasance suna aikatawa”. Suratu Hud, aya ta:15-16.

3. Shirka ta so, wannan kuwa ita ce; Ya so Allah tare da wani kamar yadda yake son Allah ko ma fiye da ta Allah, domin so yana nuna

kololuwar kankan da kai, kamar yadda Allah madaukakin sarki ya ce:

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَنَّادًا يُحِبُّوهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ﴾ البقرة: ١٦٥

Ma'ana: “Kuma akwai daga cikin mutane wadanda suka rike wasu koma bayan Allah suna son su kamar yadda suke son Allah, wadanda suka yi imani sun fi son Allah a kan kowa”. Suratul Bakara, aya ta: 165.

4. Shirka ta biyayya. Ita ce kuwa daidaita wanin Allah da Allah wurin shar'anta hukunci, domin shi hukunci hakki ne daga cikin hakkokin Allah, Allah madaukakin sarki ya ce: ﴿ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ﴾

Ma'ana: “Hukunci ba na kowa ba ne na Allah ne”. Haka yi wa malamai biyayya shehunnai a halatta abin da da Allah ya haramta ko kuma haramta abin da Allah ya halatta, Allah madaukakin sarki yana cewa:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْكَانًا مِن دُونِ اللَّهِ ﴾ التوبة: ٣١

Ma'ana: “Sun dauki manyan malamansu da masu ibadar cikinsu wasu ababan bauta koma bayan Allah”. Suratut Tauba, aya ta: 31. Hakika Ma'aikin Allah tsira da amincin Allah su tabbata a gareshi ya fassara hakan a Hadisin Adiy dan Hatim a cikin littafin Sunan Tirmizi, da cewa yi musu (malamai) biyayya ne a halatta haram da kuma haramta halal, duk wanda yake ganin cewar wani yana hakkin shar'antawa to hakika ya kafirce wa abin da aka saukar daga wurin Allah, Allah madaukakin sarki yana cewa:

﴿ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴾ المائدة: ٤٤

Ma'ana: “Duk wanda bai yi hukunci da abin da Allah ya saukar ba to wadannan su ne kafirai”. Suratul Ma'idah, aya ta: 44. Babu wani umurni na a yi ko a bari face na Allah ne kadai. Allah madaukakin sarki yana cewa:

﴿ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ﴾ الأعراف: ٥٤

Ma'ana: “Ku saurara halitta gaba daya ta Allah ce da kuma umurni”. Suratul A'araf, aya ta: 54.

5. Shirka ta cewa Allah na shiga halitta. Ita ce kudurce cewa Allah yana shiga halittarsa, wannan ita ce Akidar Ibnu Arabi gawurtaccen Sufin nan da wadanda suka bi shi a batan da ya yi.

6. Shirka a kan jujjuya al'amura, ita ce kudurce cewa Annabawa da salihai da waliyyai suna da wani iko a kan jujjuya kasantuwar duniya. Babu wani abu da zai hana mu ambaci salihai da manzanni na abin da suka cancanta na falala. Sai dai abin da aka hana shi ne mu sanya musu wani hakki daga cikin hakkokin da suka kebanci Allah shi kadai, kamar: karfin iko da jujjuya al'amari da cutarwa da amfanarwa sanya wasu tare da Allah madaukakin sarki, wannan yana cikin shirka a halittar Ubangiji, kafiran kuraishawa sun hakaito cewa ba su afka a wannan shirkar ba, Allah madaukakin sarki yana cewa:

﴿ وَمَنْ يَدْرِبِ الْأَمْثَالَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ ﴾ يونس: ٣١

Ma'ana: “ Wa ke jujjuya al'amura ? da sannu za su ce Allah ne”. Suratun Yunus, aya ta: 31.

7. Shirka ta tsoro. Ita ce kudurce cewa wani wanda ba Allah madaukakin sarki ba zai iya cutarwa ko amfanarwa, ko kuma daidaita Allah madaukakin sarki da waninsa da jin tsoro, kamar jin tsoron wasu da suka mutu za su iya cutarwa ga wasu da suke a raye.

Amma jin tsoro na dabi'a kamar jin tsoron zaki ko wani azzalumi da makamantansu wannan ya halatta, hakika Allah ya siffanta Annabi Musa Allah amincin Allah ya tabbata a gareshi da tsoro, inda Allah ya ce:

﴿فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ﴾ القصص: ٢١

Ma'ana: “ Sai ya fita daga cikinta (birnin Madyana) a cikin tsoro yana sanda”. Suratul Kasas, aya ta: 21.

Sabanin wannan tsoron shi ne tsoro na wajibi, shi ne jin tsoron Allah hakikanin jin tsoronsa kuma kololuwar jin tsoronsa.

8. Shirka a tawakkali, shar'antaccen tawakkali shi ne: Zuciya ta dogara ga Allah wurin kawo amfani da kuma kautar da abubuwa masu cutarwa, tare da mutum ya aikata abubuwan da shari'a ta sanya su, su zama sabubba. Allah madaukakin sarki yana cewa:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ﴾ الفرقان: ٥٨

Ma'ana: “Kuma ka dogara ga rayayye wanda ba ya mutuwa”. Suratul Furkan, aya ta: 58. Saboda haka ne ba ya halatta a dogara ga wanin Allah.

Dogara wanda yake na shirka: Shi ne zuciya ta dogara ga wanin Allah wurin samun amfani da kuma kautar da abin da yake cuta ne.

Yana daga cikin nau'ukan tawakkali na shirka zuciyar mutum ta dogara ga wani wanda ba Allah ba a abin da babu wanda yake da ikon yinsa sai Allah, ko ya kudurce a zuciyarsa cewar wani wanda ba Allah ba zai iya azurta wani ko zai iya hana masa arziki.

- **Karamar Shirka:** ita ce wacce idan mutum ya yi ta ba ya fita daga Musulunci, kuma ba ta kore masa asalin Tauhidi, amma tana kore masa cikas Tauhidin.

- **Karamar Shirka;** Ita ce dukkan wata hanya da za ta kai ga babbar shirka, kuma tana cikin manyan zunubai, tana kuma da nau'uka daban-daban, za mu iya tattara su, lura da inda suke kamar haka:

- **karamar shirka ta fuskar Magana:** wannan kuwa ita ce na abin da ya kasance ta bangaran magana, kamar rantsuwa da wanin Allah, kamar kuma cewa: Haka Allah ya so haka kuma ka so". Da fadin: Alkalin alkalai. Da sanya suna na "Abdu" ga wanin Allah, kamar: Abdunnabiy, da Abdulhusain da wanin haka. Duka wannan yana nuna girmamawa ne ga wanin Allah.

- **Karamar shirka ta fuskar aiki:** kamar camfi, wanda ya ke shi ne mutum musulmi ya di aikata wani aiki saboda camfa wani abu da ya gani ko ya ji, kamar camfa wadansu dabbobi ko tsuntsaye ko ranaku, haka nan zuwa wurin boka, da yin kara-kara domin gano barawo da makamantansu da 'yanduba suke yi, duka suna cikinsu, kamar taurari da makaryata da duk ire-irensu cikin 'yanduba.

- **Karamar shirka ta fuskar zuciya,** kamar Riya (yi domin a gani) da yi domin a ji, da nufar duniya da wasu ayyuka da mutum yake yi.

Yi domin a gani yana da nau'uka hudu:

1. Niyyar mutum ta kasance ya yi aikin ne domin a biya shi a nan duniya, ba wai yana neman lahira ba ne, to wannan za'a ba shi kasonsa a nan duniya, ba shi kuma da wani rabo a lahira, to wannan shirka ce babba.
2. Ya nufaci mutane da aikin nasa, to wannan yana cikin nuna ayyuka da kuma son a fada, wannan karamar shirka ce.
3. Ya nufaci dukiya da kyakkyawan aiki, kamar wanda zai yi Hajji saboda wani kudi da zai karba, ko saboda wata mata da yake so, ko ya fita jihadi saboda ganima, ko ya koyi karatu saboda matsayi.
4. Ya kasance kyakkyawan aikin ya yi shi ne domin Allah, sai dai takan yi wu ya bata shi da kafirci ko shirka, kamar yadda madaukakin sarki yake cewa: ﴿ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴾ المائدة: ٢٧

Ma'ana: “Abin sani kawai Allah yana karba ne daga wadanda suke tsoronsa”. Suratul Ma'idah, aya ta: 27. Wannan kuwa aikinsa ba zai taba amfanarsa a lahira ba. Dalilin da ya sa aikin ya lalace shi ne samun kafirci da shirka wadanda su ne kishiya na imani da tauhidi, babu wani imani haka nan babu wani tauhidi sai idan an yi aiki domin Allah wanda ya yi daidai da abin da Annabi Muhammad tsira da amincin Allah su tabbata a gareshi ya zo da shi.

Ka sani ya kai dan'uwa Musulmi, lalle dukkanin nau'ukan shirka karama za ta iya komawa shirka babba, wannan kuwa idan suka kasance tare da kudurin zuciyar wanda yake shi ne girmama wanin

Allah kamar yadda ake girmama Allah, da Allah muke neman taimako.

Duk da cewa su ayyuka na shirka ba su da iyaka, amma nake ganin ya zama dole a ambaci wasu wadanda suka watsu a cikin al'umma, kuma takan yiwu shirkar ta boyu ga wasu da yawa daga cikin mutane:

1. Sihiri/Asiri da sauran ababe: Wadanda suke wasu debe-debe ne da tofi da kulle-kulle da suke da tasiri a zuciya da kuma jiki, za a iya rashin lafiya ko kisa, ko kuma raba mutum da matarsa, hukuncin mai asiri kafiri ne mai fitar mutum daga Musulunci, haka nan ma asiri kafirci ne mai fitarwa daga Musulunci, Allah ya tsare mu.

2. Bokanci: Shi ne kokarin sanin abin da za a yi a nan gaba, da ba mutum labarin abin da ke zuciyarsa, shi boka yana da'awar sanin gaibu, shi kuma gaibu babu wanda ya san shi sai Allah, boka wanda ya kafircewa Allah ne kuma kafirci babba saboda da'awar da yake yi na sanin ilimin gaibi, haka kuma duk wanda ya je wurinsa ya gaskata shi a kan ya san gaibu to shi ma ya kafirta kuma kafirci babba.

3. Nushrah: Ita ce warware asiri daga wanda aka yi wa asiri, shi kuma ya kasu kashi biyu:

Na farko: Warware asiri ta hanyar yin asiri irinsa, wannan haramun ne, kuma kafirci ne da yake karami.

Na biyu: Karya asiri ta hanyar yin addu'o'i da tofi wadanda suke na halas daga Alkur'ani da Sunnah, to wannan ya halatta.

4. Taurari: Shi ne duba ta hanyar taurari da kuma yanayin falaki domin sanin abinda zai faru a doron kasa, ta yadda aka sanya wadannan wasu sabubba ne masu tasiri a kansu, idan mutum ya kukurce cewa su taurarin su suke yi, ko kuma suna da tasiri to wannan ya zama mushiriki kuma shirka wacce take babba mai fitar da mutum daga musulunci. Domin hikimar da ta sanya aka halicci taurari shi ne kasancewarsu ado ga sama, kuma wadansu alamomi ne da matafiya za su gane tafiya da su, sannan kuma jifa ne ga shaidanu, kamar yadda Allah madaukakin sarki ya bamu labari a littafinsa mai tsarki, idan mutum ya kudurce cewa ai wadannan taurari tare suke da abubuwan da ke faruwa a doron kasa ba sa rabuwa to wannan mushriki ne shirka kuma wacce take karama da take kore cikas tauhidi.

5. Layu: Su ne abin da ake sawa a wuya ko a wani wurin domin janyo amfani da kuma gusar da cuta, duka dai na Alkur'ani ne ko zare, ko kuma daga tsakuwa ko ma wanin haka.

Laya ta kasu kashi biyu:

Kashi Na farko: wacce ta kasance ba da ayoyin Alkur'ani aka yi ba, haramun ce a musulunce, kamar rataya wasu ababe da kasha da fatu wadanda aka yi wani rubutu wanda ba na Alkur'ani ba, to duk wanda ya kudurce cewa wannan layar ita ce ta yi ko kuma tasirinta ne ita karan kanta to wannan mushiriki ne shirka kuma wacce take babba, amma wanda ganinta kawai dai hanya ce ta neman waraka to wannan shirka ce da take karama. Abinda ya sa aka haramta sanya layu shi ne yadda zuciya za ta rataya ga wanin Allah ta dogara

da shi, kuma wannan zai bude kofofin akidu da suke marasa kyau ne wadanda za su kai mutum ga shirka babba.

Kashi Na biyu: Wacce ta kasance da ayoyin Aldur'ani aka yi ta, to wannan magabata sun kara wa juna sani a kanta, a kan maganganu biyu; daga cikinsu akwai wadanda suka halatta, sannan kuma akwai wadanda suka haramta. Gaskiya kuwa tana tare ne da wanda ya haramta, domin gamewar dalilai a kan ambaton laya da shirka kuma ba'a bambance ba da wacce aka yi da Alkur'ani da wacce aka yi da wanin Alkur'ani, kuma idan aka ce ta halatta to za'a bude kofa ce ga wacce aka yi ittifaki a kan haramcinta, Allah shi ne masani.

6. Tofi/Rukya: neman tsari ne da ake wa mara lafiya, shi tofi shi ne abin da ake karanta wa mara lafiya, na ayoyin Alkur'ani ko kuma na Hadisai. Daga cikin sharuddan tofi ya kasance da harshen Larabci aka yi, kuma ana gane ma'anar, kuma kada ta kunshi wani abu wanda bai halatta ba, kamar neman tsari da wanin Allah, kuma kada a dogara a kanta, ya kuma zama wajibi a kudurce cewa ita a karankanta ba ta da wani tasiri, sai da izinin Allah mai iko. Idan aka rasa sharadi daya daga cikin wadannan sharudda to wannan tofin/Rukya ta haramta.

7. Rataye wani abu na zare da makamantansu domin dauke bala'i ko kau da shi, cuta da amfani a hannun Allah madaukakin sarki suke, domin shi ne mai karfin iko ba waninsa ba. Duk wanda ya kudurce cewa wani abu a kan wannan yana tunkude cuta ko yana kawo amfani hakika ya yi shirka wacce take babba, amma mutum ya kudurce kasantuwersu tare da cewar ba za su taba rabuwa ba

daga amfanarwa ko cutarwa, wato ya kudurce cewa su din sababi ne na samun waraka to wannan ya zama shirka karama.

8. Karatu a tadin hannu ko a koko, ko a wanin haka. Ga Allah muke neman taimako.

Ya zama wajibi a kanmu mu Musulmi da mu kauce wa wannan shirkar, mu kuma roki Allah ya nisantar da mu ita, kamar yadda Ubangijimmu ya ambata mana dangane da Annabi Ibrahim amincin Allah ya tabbata a gareshi:

﴿ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آيَاتًا وَاجْعَلْنِي وَمَنْ عَتَبَنِي مِنَ الْأُمَّمِ الْأَمْمَامِ ۖ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ ٣٥ ﴾

Ma'ana: Kuma ka tuna lokacin da Annabi Ibrahim ya ce: Ya Ubangiji ka sanya wannan gari ya zama amintacce ka nisantar da ni da 'ya'yana daga mu bautawa gumaka". Suratun Ibrahim, aya ta: 35. Kuma ya yi bayanin tsoron da yake ji, inda ya ce:

﴿ رَبِّ إِنَّمَنْ أَصْلَحَ كَثِيرًا مِنْ النَّاسِ ۖ إِنَّ رَبِّي لَذَكِي الْخُبْرِ الْعَلِيمُ ۝ ٣٦ ﴾

Ma'ana: Ya Ubangiji lalle su (gumakan) sun batar da yawa daga cikin mutane". Suratun Ibrahim, aya ta: 36. Ibrahim Taimi yake cewa: To yanzu wa zai amince wa wannan jarabawa bayan Annabi Ibrahim ya tsoraceta.

Shehun malami Abdurrahman dan Hassan Allah ya jikanshi da gafara ya ce: Babu wanda zai amintu daga afkawa shirka sai wanda ya jahilici mece ce shirka, da kuma abin da zai kubutar da shi daga shirka, tare da sanin Allah da kuma abin da ya aiko Manzansa da shi na tauhidi da hani a kan shirka". Fathul Majid, shafi na:47. Allah shi ne Masani.

Allah ya yi dadin tsira ga Annabimmu Muhammad da iyalansa da kuma sahabbansa baki daya.

موقع المكتب على
دراطة Google

الحساب العام

SA 21 8000 0251 6080 1007 5881

حساب الوقف

SA13 8000 0251 6080 1017 7778

+966 11 488 4496
+966 11 482 7489

+966 55 0886 610
info@yaqeenweb.com

yaqeenweb
www.yaqeenweb.com